

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen**(Sonderende udtalelse på anmodning af det slovenske rådsformandskab)**

(2021/C 517/04)

Ordfører: **Andrej ZORKO**

Anmodning fra det slovenske rådsformandskab	Brev af 19.3.2021
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedttaget i sektionen	7.9.2021
Vedttaget på plenarforsamlingen	23.9.2021
Plenarforsamling nr.	563
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	146/24/54

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Arbejdskvalitet er en af de grundlæggende komponenter i livskvalitet. Princippet om arbejdskvalitet for livskvalitet må efterleves som en forudsætning for bæredygtig social udvikling. EØSU er derfor af den faste overbevisning, at der skal være særlig fokus herpå i EU-politikkerne, da risikoen for ulighed, fattigdom, social udstødelse og unfair konkurrence må og skal forebygges.

1.2. EØSU er af den faste overbevisning, at problemerne og udfordringerne i forbindelse med kvalitetsarbejde bør håndteres under overholdelse af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder og 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling. Også ILO's internationale standarder for anstændigt arbejde⁽¹⁾ og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder⁽²⁾ bør tages i betragtning i denne sammenhæng. Udvalget opfordrer derfor medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter til at finde løsninger som svar på de forandringer på arbejdsmarkedet, der er blevet fremskyndet af pandemien, inden for rammerne af den sociale dialog og de kollektive overenskomstforhandlinger. Dette bør ske på passende niveauer og i overensstemmelse med nationale forhold.

1.3. EØSU mener, at EU og medlemsstaterne bør anlægge en mere ambitiøs tilgang i bestræbelserne på at støtte, koordinere og gennemføre indsatsen for aktive arbejdsmarkedspolitikker og samtidig beskytte arbejdstagernes grundlæggende rettigheder og sikre et bæredygtigt og konkurrencedygtigt erhvervsklima for virksomhederne i den globale økonomi. Den europæiske søjle for sociale rettigheder bør tjene som rettesnor for gennemførelsen af principperne for et socialt Europa, social retfærdighed og bæredygtig genopretning.

1.4. Med udgangspunkt i erfaringerne fra arbejdsmarkedet under pandemien kunne Kommissionen og medlemsstaterne med aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter og andre interessenter overvåge effektiviteten af de eksisterende regler og om nødvendigt revidere dem og udvikle passende politikker med henblik på at sikre anstændigt og bæredygtigt kvalitetsarbejde. I den forbindelse kan der ses på beskyttelse af arbejdstagere og ordentlig arbejdstilrettelæggelse, der fører til højere produktivitet og innovation, og fremme af de positive aspekter af digitaliseringen, herunder arbejdstagernes behov for undervisning i digitale færdigheder, så deres beskæftigelsesegnethed øges⁽³⁾. Der bør især være fokus på lovgivning og politikker vedrørende kunstig intelligens og sikring af, at alle interessenter har mulighed for at bidrage til indførelsen af nye løsninger gennem høring af og forhandlinger med arbejdstagerne og arbejdsgiverne.

(1) <https://www.ilo.org/global/topics/decent-work/lang-en/index.htm>

(2) EUT C 326 af 26.10.2012, s. 391.

(3) EUT C 374 af 16.9.2021, s. 16.

1.5. EØSU opfordrer Kommissionen til primært inden for rammerne af det styrkede europæiske semester og andre eksisterende mekanismer at etablere nye mekanismer og/eller ⁽⁴⁾ fortsætte med at identificere mellemlang- og langsigtede arbejdsmarkedsbehov. På den måde vil medlemsstaterne med aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer kunne planlægge og gennemføre beskæftigelsespolitikker med en lang tidshorisont, herunder planer om uddannelse og livslang læring for arbejdstagere og udvikle løsninger til afhjælpning af mangel på kvalifikationer. Det er også vigtigt at styrke de offentlige arbejdsformidlinger og deres samarbejde med den private sektor for at bidrage til en mere effektiv integration af de mest sårbare grupper på arbejdsmarkedet.

1.6. EØSU gentager, at aktive arbejdsmarkedspolitikker skal være effektive og målrettede for at opnå gode resultater på beskæftigelsesområdet ⁽⁵⁾ og fremhæver behovet for, at medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter engagerer sig i udviklingen af aktive arbejdsmarkedspolitikker, der fremmer kvalitetsarbejde. EØSU fremhæver også sin opbakning til en gradvis tilgang til fælles minimumsstandarder for arbejdsløshedsforsikring som garanti for kvalitetsarbejde i medlemsstaterne ⁽⁶⁾.

1.7. Medlemsstaterne er nødt til at skabe de nødvendige betingelser for at sikre, at tilstrækkeligt mange (kollektiv styring) deltager i udformningen og gennemførelsen af beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikker.

1.8. EØSU opfordrer medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter til at styrke den sociale dialog på nationalt niveau. Udvalget anbefaler endvidere, at man udnytter den traditionelle sociale dialog til at inkludere andet, mere strategisk indhold orienteret mod bæredygtighed og løsninger. Det kunne f.eks. dreje sig om at foregribe de fremtidige behov i virksomhederne og behovet for arbejdstagere med bestemte kompetencer og færdigheder, fælles aktiviteter for uddannelse af arbejdstagere, sikring af en retfærdig omstilling til den digitale og grønne økonomi, udvikling af afbalancerede løsninger for platformsarbejde og regulering heraf og lignende vigtige udviklingsrelaterede spørgsmål.

1.9. EØSU anerkender arbejdsmarkedsparternes og de kollektive overenskomsters betydning for opretholdelsen af balancen på arbejdsmarkedet. Relevant uddannelse for arbejdsmarkedets parter er yderst vigtig for den videre udvikling af den sociale dialog ⁽⁷⁾. Det har vist sig at være et både kritisk og centralt punkt for videreudviklingen af den sociale dialog, som også bør bruges til at sikre bæredygtigt kvalitetsarbejde.

1.10. EØSU mener, at Kommissionen og medlemsstaterne bør styrke kapaciteten hos arbejdsmarkedets parter og i civilsamfundet. Det er nødvendigt at skabe et miljø baseret på tillid til den sociale dialog, anerkende dens betydning og i rette tid inddrage arbejdsmarkedets parter og andre interessenter i udformningen af foranstaltninger og i selve beslutningsprocessen i det relevante omfang og i overensstemmelse med udviklingsbehovene. Der er behov for en stærk ramme for information og høring af arbejdstagerne for at kunne håndtere den grønne og digitale omstilling hensigtsmæssigt og samtidig sikre arbejdskvalitet ⁽⁸⁾.

1.11. EØSU anerkender, at genopretnings- og resiliensfaciliteten kan yde et positivt bidrag til at styrke og garantere arbejdskvaliteten og arbejdsmarkedets parters rolle i den forbindelse. Udvalget foreslår derfor, at Kommissionen afholder årlige møder med arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer for at indhente synspunkter om gennemførelsen af faciliteten. Da situationen i medlemsstaterne er forskellig, giver det mening at gennemføre høringer separat og i fællesskab formulere retningslinjer for og anbefalinger til, hvordan faciliteten fortsat kan gennemføres med succes.

1.12. EØSU konstaterer, at genopretnings- og resiliensfaciliteten ikke direkte er rettet mod de faktorer, der skaber grundlaget for kvalitetsarbejde, og opfordrer derfor Kommissionen til at udbygge faciliteten i den henseende. Arbejdskvalitet er afgørende for at nå de mål, der er fastlagt i genopretnings- og resiliensfaciliteten. Sårbare grupper såsom arbejdstagere i usikre ansættelsesforhold og unge arbejdstagere, der er blevet hårdest ramt af pandemien, må ikke forbigås.

1.13. EØSU opfordrer til, at det undersøges, hvordan udviklingen på arbejdsmarkedet kan overvåges på tættere hold i genopretningsperioden. Det er også nødvendigt at tage højde for ændringer i forretningsmodeller, som indvirker på den måde, arbejdet udføres på, og på arbejdstagernes grundlæggende rettigheder, såvel som for digitaliseringen og indførelsen af nye teknologier, idet der bør være særligt fokus på manglen på færdigheder og omstillingen på arbejdsmarkedet. Indvirkningen på arbejdets tilrettelæggelse og andre vigtige aspekter af kvalitetsarbejde bør undersøges nøje, idet der både

⁽⁴⁾ Afhængigt af situationen i medlemsstaterne.

⁽⁵⁾ EUT C 125 af 21.4.2017, s. 10, punkt 3.19.

⁽⁶⁾ EUT C 97 af 24.3.2020, s. 32; EUT C 429 af 11.12.2020, s. 159, punkt 1.6.

⁽⁷⁾ Voss, Eckhard, Broughton, Andrea, Pulignano, Valeria, Franca, Valentina, Rodriguez, Contreras, Ricardo. *Exploring the connections between EU- and national-level social dialogue*. Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2018.

⁽⁸⁾ F.eks. EØSU's resolution om Portotopmødet, EUT C 286 af 16.7.2021, s. 6 og EUT C 341 af 24.8.2021, s. 23.

bør ses på positive løsninger og farerne ved hurtig digitalisering. Udvalget understreger, at der skal tages hensyn til, at landene er forskellige, og til eftervirkningerne af pandemien for både samfundet og arbejdsmarkedet. Der skal foretages en helhedsvurdering af forandringerne.

2. Baggrund

2.1. EØSU anerkender, at »bæredygtigt kvalitetsarbejde« kan være mange ting og har mange facetter og påpeger, at det er en helhed af mange forskellige elementer, der direkte eller indirekte påvirker folks livskvalitet, arbejdstagernes rettigheder og arbejdstagernes sociale sikring. Samtidig anerkender EØSU, at arbejdsgivere og medlemsstater spiller en central rolle i bestræbelserne på at sikre kvalitetsarbejde, herunder med henblik på at fremme færdigheder, kvalitetsbeskæftigelse, nye og forskellige former for arbejde, sikkerhed, arbejdstagernes trivsel og virksomhedernes konkurrenceevne. Kommissionen lader til at være opmærksom herpå, eftersom et betydeligt antal programmer og en stor del af den økonomiske bistand under covid-19-pandemien, især SURE-programmet, har været rettet mod både den økonomiske genopretning og opretholdelsen af den sociale sikring. EØSU er af den faste overbevisning, at den økonomiske genopretning og udvikling af den europæiske økonomi ikke er mulig uden at opretholde og udbygge den sociale sikring, samtidig med at der sikres et konkurrencedygtigt erhvervs-klima for europæiske virksomheder i den globale økonomi. Økonomisk og social genopretning må gå hånd i hånd.

2.2. EØSU mener, at det er Kommissionens, medlemsstaternes og de europæiske og nationale arbejdsmarkedsparters ansvar at planlægge og gennemføre foranstaltninger til sikring af bæredygtigt kvalitetsarbejde. Der skal derfor hurtigst muligt og på grundlag af en fælles indsats fra alle relevante aktører udvikles og gennemføres en strategi og foranstaltninger til sikring af bæredygtigt kvalitetsarbejde.

2.3. Sikring af retfærdige, konkurrencedygtige betingelser for den europæiske økonomi, investeringer i innovation og udvikling, forebyggelse af social dumping, fremme af jobskabelse og rimelige arbejdsvilkår samt passende incitamenter bør være de centrale elementer i Den Europæiske Unions og medlemsstaternes strategier og kan i væsentlig grad bidrage til at løfte arbejdskvaliteten.

2.4. Under de rette betingelser kan europæisk erhvervsliv bidrage til bæredygtig velstand, flere kvalitetsjob og øget velfærd. Dette kræver gunstige rammevilkår, navnlig med hensyn til at sikre en pålidelig energiforsyning, kvalificeret arbejdskraft, en god transportinfrastruktur og effektive arbejdsmarkeder.

2.5. Bæredygtigt kvalitetsarbejde er en af de centrale komponenter i livskvalitet og bør sættes i sammenhæng med bæredygtig udvikling inden for rammerne af bæredygtig vækst og beskæftigelse, navnlig i forbindelse med en omstilling til grøn økonomi og digitalisering, der skal være retfærdig for alle interessenter. I den henseende gør EØSU især opmærksom på de udtalelser, som udvalget allerede har vedtaget om emnet.

2.6. EØSU er helt overbevist om, at gennemførelsen af målene i 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, især mål 8, der blev vedtaget af FN's 193 medlemsstater i 2015⁽⁹⁾, kan bidrage væsentligt til at sikre bæredygtigt kvalitetsarbejde, der også tager højde for økonomisk vækst samt fuld og produktiv beskæftigelse. Kommissionen bør især i genopretningsperioden i højere grad fokusere på at nå disse mål og tilskynde medlemsstaterne til at nå dem.

2.7. EØSU påpeger endvidere, at gennemførelse af principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder og den dertil knyttede handlingsplan samt de relevante internationale juridiske standarder⁽¹⁰⁾ er af allerstørste betydning i bestræbelserne på at sikre bæredygtigt kvalitetsarbejde. Udvalget har allerede vedtaget en række udtalelser i den sammenhæng og opfordrer EU-institutionerne og medlemsstaterne til med udgangspunkt i deres kompetencer at indtage en aktiv rolle under gennemførelsen sammen med arbejdsmarkedets parter og andre interessenter.

2.8. Ved udformningen af foranstaltninger til sikring af bæredygtigt kvalitetsarbejde bør der tages hensyn til forskellige faktorer, der påvirker livskvaliteten, sikrer et anstændigt arbejde, mindsker uligheder og social eksklusion, forebygger fattigdom og sikrer en konkurrencedygtig europæisk økonomi. Samtidig skal der sikres en gnidningsløs omstilling til et digitalt og grønt samfund med en tilsvarende økonomi. Alle disse faktorer skal afstemmes med målene for bæredygtig udvikling, og arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationerne skal inddrages aktivt i udformningen af foranstaltningerne. EØSU understreger i den sammenhæng betydningen af en bredere social konsensus.

⁽⁹⁾ Ændring af vores samfund: 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling.

⁽¹⁰⁾ ILO-standarder og artikel 151 og 156 i TEUF.

2.9. EØSU er bekendt med en række elementer, faktorer og forhold, der påvirker arbejdskvaliteten og dens fortsatte beståen, og udvalget har anerkendt dette i sin udtalelse⁽¹¹⁾. Der er tale om elementer såsom niveauet for og forudsigeligheden af arbejdstagernes løn, arbejdsformer og -metoder, arbejdsmiljø, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, ansættelsesstabilitet, livslang læring, uddannelse af arbejdstagerne, regelmæssige og forudsigelige arbejdstider, beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder, balance mellem arbejds- og privatliv samt en aktiv og effektiv social dialog.

2.10. EØSU bemærker, at sikring af anstændigt arbejde er et af de vigtigste elementer til sikring af kvalitetsarbejde. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen, medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter til at have større fokus på anstændigt arbejde og kvalitetsarbejde.

2.11. EØSU er klar over, at tilstedeværelsen af de elementer, der udgør kvalitetsarbejde, også afhænger af de europæiske virksomheders modstandsdygtighed på det globale marked, situationen på det indre marked og de forskellige forretningsmodeller og økonomiske politikker. Udvalget opfordrer derfor Kommissionen og medlemsstaterne til sammen med arbejdsmarkedets parter at skabe rammevilkår, der tilskynder til bæredygtige investeringer og dermed skaber mulighed for, at arbejdsgiverne kan tilbyde kvalitetsarbejde på varig basis og bekæmpe illoyal praksis. Medlemsstaterne bør bidrage til, at dette hurtigt realiseres gennem forskellige incitamenter og politikker og hensigtsmæssige regler.

3. Covid-19

3.1. EØSU erkender, at de økonomiske aktiviteter er aftaget asymmetrisk under pandemien, og at SURE-mekanismen, som Kommissionen har indført under pandemien, har bidraget til at bevare mange arbejdspladser. For at undgå afskedigelser og forhindre, at folks indtægt bliver mere usikker, har medlemsstaterne indført forskellige arbejdsfordelingsordninger, løntilskud til ansatte, orlovsordninger (f.eks. for arbejdstagere i erhverv, hvis aktiviteter er blevet midlertidigt indstillet) med en procentvis nedgang i lønnen, forskellige aktive beskæftigelsespolitiske foranstaltninger, beskyttelse af unge og ældre, tilskud som delvis kompensation for indtægtstab og basisindkomst for visse grupper af personer mv. EØSU understreger imidlertid, at disse midlertidige foranstaltninger ikke bør overskygge behovet for robuste og bæredygtige økonomiske politikker i EU og medlemsstaterne, der sigter mod at skabe ny vækst og beskæftigelse.

3.1.1. EØSU beklager, at Kommissionen ikke aktivt har gjort relevant inddragelse af arbejdsmarkedets parter og andre interessenter til en vigtig betingelse for at kunne modtage disse midler. I visse medlemsstater er arbejdsmarkedets parter ikke blevet aktivt inddraget i udarbejdelsen af arbejdsmarkedsforanstaltninger og -politikker. Genopretningen og sikringen af kvalitetsarbejde vil blive vanskeligere i disse lande.

3.2. EØSU erkender, at den måde, som visse arbejdsaktiviteter udføres på, har ændret sig under pandemien, og at visse ændringer vil bestå i genopretningsperioden og i tiden derefter. Det er derfor vigtigt at anerkende disse ændringer, håndtere dem rigtigt, overvåge dem og udvikle dem i retning af vedvarende arbejdskvalitet med det formål at skabe ekstra muligheder for virksomheder og arbejdstagere. Der bør især være fokus på effekten og konsekvenserne af digitaliseringen og af indførelsen af kunstig intelligens på arbejdspladserne.

3.3. EØSU påpeger, at pandemien har sat fokus på visse økonomiske modeller og forretningsmodeller samt på arbejdsformer og -metoder, der enten blev overset eller fik for lidt opmærksomhed før pandemien. Det skal sikres, at disse mere hyppigt forekommende forretnings- og arbejdsformer ikke påvirker arbejdsmarkedet eller kvaliteten af arbejdet i negativ retning og ikke udgør illoyal praksis.

3.4. EØSU glæder sig over Kommissionens henstilling om effektiv og aktiv støtte til beskæftigelse (EASE) efter covid-19-krisen og opfordrer medlemsstaterne til at prioritere arbejdsmarkedspolitikker på en måde, der gør investering i mennesker til et af de centrale elementer i overvindelsen af krisen under hensyntagen til behovet for grøn og digital omstilling. Medlemsstaterne bør medtage de EASE-foranstaltninger, der aftales med arbejdsmarkedets parter, i deres nationale genopretnings- og resiliensplaner.

⁽¹¹⁾ EUT C 125 af 21.4.2017, s. 10, punkt 3.4.

3.5. EØSU er bekymret for, at de europæiske arbejdstagers mentale sundhed har lidt betydelig skade under pandemien, hvilket især gælder de unge og dem, der har mistet deres arbejde⁽¹²⁾. EØSU efterlyser derfor en helhedsorienteret, samlet tilgang, hvis mål er at kombinere ambitiøse sundheds- og sikkerhedspolitikker og politikker for mental sundhed.

3.6. EØSU gentager de synspunkter og forslag, det har formuleret i adskillige udtalelser⁽¹³⁾ om spørgsmål vedrørende fremtidens arbejde, digitalisering, hjemmearbejde, tilrettelæggelse af arbejdstid, livslang læring og videreuddannelse samt balancen mellem arbejde og privatliv. Alle udsagn om kvalitetsarbejde gælder for alle, der arbejder, uanset deres nationalitet. Derfor er spørgsmålet om indvandring og integration af tredjelandsstatsborgere vigtigt.

3.7. I betragtning af de ændringer, som pandemien har affødt, den sideløbende udvikling af digitaliseringen og det forhold, at arbejds kvaliteten påvirkes af mange faktorer, fokuserer denne udtalelse kun på nogle af de aspekter, som det slovenske rådsformandskab har fremhævet, og som kræver særlig opmærksomhed, når det gælder udviklingen af kvalitetsarbejde. Disse aspekter omfatter: 1) tilpasning af arbejdsmiljøet til en aldrende befolkning, 2) uddannelse og livslang læring, 3) sikring af ligestilling, 4) hensyntagen til fordelene og fælderne ved digitalisering og kunstig intelligens og 5) arbejdsmarkedets parter rolle.

4. Tilpasning af arbejdsmiljøet til en aldrende befolkning

4.1. I takt med at Europas befolkning bliver ældre, bliver arbejdslivet også længere i de fleste medlemsstater, og den faktiske pensionsalder er stigende. Dette kræver, at der skabes passende arbejdsforhold for de ældre. Det handler først og fremmest om at tilpasse arbejdet til de ældres fysiske og mentale evner, samtidig med at det sikres, at deres kvalifikationsgrundlag er tidssvarende i forhold til arbejdsmarkedets behov. Forbedring af sundhedsbeskyttelsen på arbejdspladsen og adgang til livslang læring for ældre arbejdstagere er også nødvendige forudsætninger for arbejdskvalitet for de ældre arbejdstagere.

4.2. Sikring af passende arbejdsvilkår er overvejende arbejdsgivernes ansvar, men trepartssamarbejde mellem arbejdsmarkedets parter og regeringer spiller også en vigtig rolle i den forbindelse, da de med deres viden om arbejdsprocedurerne og om arbejdstagerne via social dialog og kollektive overenskomster på et passende niveau kan medvirke til at skabe et arbejdsmiljø, der reelt gør det muligt for ældre arbejdstagere at udføre deres arbejde.

4.3. Medlemsstaterne har også en vigtig rolle at spille. Gennem passende social beskyttelse, adgang til kvalitetssundhedstjenester og forskellige incitamenter og støtteordninger for arbejdsgiverne kan de bidrage til at skabe et arbejdsmiljø, der gør det muligt for folk at arbejde sikkert og effektivt, når de bliver ældre.

4.4. EØSU foreslår, at der i forbindelse med det europæiske semester lægges større vægt på at gennemføre arbejdsmarkedspolitikker, der tager højde for den demografiske udvikling. Det er yderst vigtigt, at arbejdsmarkedets parter inddrages i strategier og i gennemførelsen af politikker og foranstaltninger, der vedrører ældre på arbejdsmarkedet, herunder hensigtsmæssig integration på arbejdsmarkedet.

4.5. Der bør udvikles moderne og innovative måder, hvorpå yngre og ældre generationer kan arbejde sammen. Relevant gensidig udveksling af viden og erfaringer er vigtig.

5. Uddannelse og livslang læring

5.1. EØSU har i sine udtalelser gentagne gange understreget vigtigheden af livslang læring og uddannelse for både arbejdsløse og beskæftigede⁽¹⁴⁾.

⁽¹²⁾ Eurofound (2021), Living, working and COVID-19 (Update April 2021): Mental health and trust decline across EU as pandemic enters another year, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, s. 4.

⁽¹³⁾ EUT C 129 af 11.4.2018, s. 44, EUT C 197 af 8.6.2018, s. 45, EUT C 237 af 6.7.2018, s. 8, EUT C 367 af 10.10.2018, s. 15, EUT C 440 af 6.12.2018, s. 37, EUT C 232 af 14.7.2020; s. 18.

⁽¹⁴⁾ Som påpeget i EUT C 374 af 16.9.2021, s. 38.

5.2. EØSU understreger betydningen af at foregribe arbejdstagernes og arbejdsgivernes behov for færdigheder i tide og foretage strategisk planlægning på området. Dette kræver, at arbejdsmarkedets parter samarbejder, særligt på sektor- og virksomhedsniveau.

5.3. Der bør især fokuseres på de langtidsledige og dem, der længe har været væk fra arbejdsmarkedet. Langvarigt fravær fra arbejdsmarkedet svækker beskæftigelseegnetheden betydeligt, ikke mindst i lyset af den hastige digitale udvikling⁽¹⁵⁾. Med nedlukningen af visse aktiviteter og arbejdstagere, der som følge heraf har været hjemme, har pandemien forværret problemet. Derfor er der i disse situationer brug for effektive, aktive beskæftigelsespolitikker.

5.4. Uddannelsesaktiviteterne bør fokusere på at gøre arbejdsgiverne tilstrækkeligt bevidste om betydningen af i tide at lægge planer for færdigheds- og kompetencebehovet til fremtidens arbejde. I den forbindelse anbefaler EØSU, at der lægges særlig vægt på planer for digital uddannelse af arbejdstagerne.

5.5. EØSU anbefaler, at medlemsstaterne også overvejer økonomiske og skattemæssige incitamenter for at få arbejdsgiverne til at uddanne deres ansatte mere aktivt, enten i form af direkte finansiering eller som skattelettelser for virksomhederne.

6. Sikring af ligestilling

6.1. EØSU er af den opfattelse, at det under og efter genopretningen er helt afgørende at opretholde ligestillingen i forhold til personlige omstændigheder og forhindre alle former for diskriminerende praksis. Selv om de muligheder, som forskellige former for arbejde giver, anerkendes, er der også en risiko for, at disse kan øge uligheden blandt arbejdstagerne, herunder den manglende ligestilling mellem kønnene⁽¹⁶⁾. Der skal sikres lige behandling af alle arbejdstagere ved hjælp af relevante midler, herunder såvel lovgivning som kollektive overenskomster.

6.2. EØSU bemærker, at der ikke blev sikret ligestilling under pandemien, da de foranstaltninger, der blev truffet, ikke omfattede alle arbejdstagere og alle virksomheder. Små og mellemstore virksomheder, arbejdstagere i usikre former for arbejde, selvstændige erhvervsdrivende, migranter, unge og kvinder var i mange tilfælde udelukket fra at kunne søge erstatning for tab af indkomst eller ikke omfattet af foranstaltningerne. Følgen er, at fattigdommen og den sociale udstødelse er tiltaget under pandemien. En række virksomheder har også indstillet deres aktiviteter, hvilket har ført til tab af arbejdspladser.

6.3. EØSU bemærker, at kvinders situation på arbejdsmarkedet er blevet markant forværret under pandemien⁽¹⁷⁾, idet mange kvinder har mistet deres arbejde, balancen mellem arbejde og privatliv er blevet forværret, og usikkerheden i sidste ende er blevet større.

6.4. Situationen for migranter på arbejdsmarkedet og for de unge, der har stadig sværere ved at finde et arbejde, er også blevet forværret. Dertil kommer, at de i højere grad har usikkert arbejde, hvilket ikke garanterer livskvaliteten.

6.5. Uligheden afspejles primært i graden af indtægts- og ansættelsesstabilitet. EØSU er derfor af den klare opfattelse, at arbejdsmarkedspolitikker skal afhjælpe lønforskellen med foranstaltninger, der fremmer løngennemsigtigheden, tackler den horisontale og vertikale opdeling af arbejdsmarkedet, skaber incitamenter til fuldtidsarbejde for kvinder, fjerner begrænsninger som følge af ulønnet omsorgsarbejde og gennemfører princippet om lige løn for arbejde af samme værdi. Der bør også træffes foranstaltninger til sikring af, at arbejdstagernes rettigheder respekteres. Social dialog med fokus på kollektive overenskomstforhandlinger inden for atypiske aktiviteter såsom husarbejde, omsorgsarbejde, platformsarbejde og lign. bør også fremmes.

7. Digitalisering og kunstig intelligens

7.1. Digitaliseringen har stor indvirkning på arbejdsmarkedsforholdene med både positive og negative konsekvenser, når arbejdsgiverne digitaliserer arbejdsprocesserne.

⁽¹⁵⁾ Arbejdstagernes digitale færdigheder og uddannelse varierer meget fra EU-land til EU-land, hvilket øger den ulige situation for arbejdstagerne. I 2019 tilbød i gennemsnit færre end 25 % af virksomhederne i EU digital uddannelse, fra 6 % i Rumænien til 37 % i Finland.

⁽¹⁶⁾ EUT C 220 af 9.6.2021, s. 13.

⁽¹⁷⁾ <https://eige.europa.eu/news/covid-19-derails-gender-equality-gains>

7.2. Digitale løsninger giver endvidere anledning til bekymring vedrørende overenskomsten mellem arbejdstagere og arbejdsgivere. Sikring af bæredygtige komponenter af kvalitetsarbejde kræver, at udviklingen på arbejdsmarkedet overvåges, og at der findes de rette mekanismer til at beskytte arbejdstagernes grundlæggende rettigheder uden at hæmme udviklingen af digitale løsninger. EU, medlemsstaterne, arbejdsmarkedets parter og andre interessenter bør alle deltage i arbejdet for at finde rimelige løsninger, der fjerner borgernes bekymringer. EØSU understreger, at øget digitalisering i arbejdslivet kan give fordele, samtidig med at den skaber udfordringer. I den forbindelse anerkender EØSU, at en hurtig gennemførelse af de europæiske arbejdsmarkedsparters rammeaftale om digitalisering kan spille en vigtig rolle⁽¹⁸⁾.

7.3. Der er et presserende behov for at håndtere kunstig intelligens på arbejdspladsen, navnlig for at forhindre diskriminerende praksis, ulovlig overvågning af arbejdstagerne — herunder retten til at være offline — og anden skadelig behandling af arbejdstagerne. Arbejdsmarkedets parter må inkluderes i det arbejde, der skal føre til vedtagelse og gennemførelse af lovgivning om kunstig intelligens.

Bruxelles, den 23. september 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁸⁾ The European Social Partners framework agreement_and_studies/2020-06-22_agreement_on_digitalisation_-_with_signatures.pdf.

BILAG

Følgende ændringsforslag opnåede mindst en fjerdedel af stemmerne, men blev forkastet under debatten (forretningsordenens artikel 43, stk. 2):

ÆNDRINGSFORSLAG 3**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen****Punkt 2.9****Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
<p>EØSU er bekendt med en række elementer, faktorer og forhold, der påvirker arbejdskvaliteten og dens fortsatte beståen, og udvalget har anerkendt dette i sin udtalelse ⁽¹⁾. Der er tale om elementer såsom niveauet for og forudsigeligheden af arbejdstagernes løn, arbejdsformer og -metoder, arbejdsmiljø, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, ansættelsesstabilitet, livslang læring, uddannelse af arbejdstagerne, regelmæssige og forudsigelige arbejdstider, beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder, balance mellem arbejdsliv og privatliv, en aktiv og effektiv social dialog osv.</p> <p>⁽¹⁾ EUT C 125 af 21.4.2017, s. 10, punkt 3.4.</p>	<p>EØSU er bekendt med en række elementer, faktorer og forhold, der påvirker arbejdskvaliteten og dens fortsatte beståen, og udvalget har anerkendt dette i sin udtalelse ⁽¹⁾. Der er tale om elementer såsom niveauet for og forudsigeligheden af arbejdstagernes løn, arbejdsformer og -metoder, herunder behovet for forskellige former for arbejde og fleksibilitet inden for rammerne af den sociale dialog, arbejdsmiljø, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, ansættelsesstabilitet, livslang læring, uddannelse af arbejdstagerne, regelmæssige og forudsigelige arbejdstider, beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder, balance mellem arbejdsliv og privatliv, en aktiv og effektiv social dialog osv.</p> <p>⁽¹⁾ EUT C 125 af 21.4.2017, s. 10, punkt 3.4.</p>

Resultat af afstemningen:

For: 92

Imod: 120

Hverken for eller imod: 15

ÆNDRINGSFORSLAG 4**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen****Punkt 3.3****Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
EØSU påpeger, at pandemien har sat fokus på visse økonomiske modeller og forretningsmodeller samt på arbejdsformer og -metoder, der enten blev overset eller fik for lidt opmærksomhed før pandemien. Det skal sikres, at disse mere hyppigt forekommende forretnings- og arbejdsformer ikke påvirker arbejdsmarkedet eller kvaliteten af arbejdet i negativ retning og ikke udgør illoyal praksis.	EØSU påpeger, at pandemien har sat fokus på visse økonomiske modeller og forretningsmodeller samt på arbejdsformer og -metoder, der enten blev overset eller fik for lidt opmærksomhed før pandemien. Selvom det er vigtigt at styrke iværksætter- og iværksættervenlige politikker på både europæisk og nationalt plan og fremme en bæredygtig udvikling af disse mere hyppigt forekommende forretnings- og arbejdsformer bør det sikres, at de ikke påvirker arbejdsmarkedet eller kvaliteten af arbejdet i negativ retning og ikke udgør illoyal praksis.

Resultat af afstemningen:

For: 90

Imod: 125

Hverken for eller imod: 16

ÆNDRINGSFORSLAG 5**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen**

Punkt 6.2**Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
EØSU bemærker, at der ikke blev sikret ligestilling under pandemien, da de foranstaltninger, der blev truffet, ikke omfattede alle arbejdstagere og alle virksomheder. Små og mellemstore virksomheder, arbejdstagere i usikre former for arbejde, selvstændige erhvervsdrivende, migranter, unge og kvinder var i mange tilfælde udelukket fra at kunne søge erstatning for tab af indkomst eller ikke omfattet af foranstaltningerne. Følgen er, at fattigdommen og den sociale udstødelse er tiltaget under pandemien. En række virksomheder har også indstillet deres aktiviteter, hvilket har ført til tab af arbejdspladser.	EØSU bemærker, at der ikke blev sikret ligestilling under pandemien, da de foranstaltninger, der blev truffet, ikke omfattede alle arbejdstagere og alle virksomheder. Små og mellemstore virksomheder, arbejdstagere i mindre stabile og sikre former for arbejde, selvstændige erhvervsdrivende, migranter, unge og kvinder var i mange tilfælde udelukket fra at kunne søge erstatning for tab af indkomst eller ikke omfattet af foranstaltningerne. Følgen er, at fattigdommen og den sociale udstødelse er tiltaget under pandemien. En række virksomheder har også indstillet deres aktiviteter, hvilket har ført til tab af arbejdspladser.

Resultat af afstemningen:

For: 88

Imod: 138

Hverken for eller imod: 14

ÆNDRINGSFORSLAG 6**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen****Punkt 6.3****Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
EØSU bemærker, at kvinders situation på arbejdsmarkedet er blevet markant forværret under pandemien ⁽¹⁷⁾ , idet mange kvinder har mistet deres arbejde, balancen mellem arbejde og privatliv er blevet forværret, og usikkerheden i sidste ende er blevet større.	EØSU bemærker, at kvinders situation på arbejdsmarkedet er blevet markant forværret under pandemien ⁽¹⁷⁾ , idet mange kvinder har mistet deres arbejde, balancen mellem arbejde og privatliv er blevet forværret, og udfordringen med at finde mere stabil og sikker beskæftigelse i sidste ende er blevet større.
⁽¹⁷⁾ https://eige.europa.eu/news/covid-19-derails-gender-equality-gains .	⁽¹⁷⁾ https://eige.europa.eu/news/covid-19-derails-gender-equality-gains .

Resultat af afstemningen:

For: 80

Imod: 143

Hverken for eller imod: 10

ÆNDRINGSFORSLAG 7**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen****Punkt 6.4****Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
Situationen for migranter på arbejdsmarkedet og for de unge, der har stadig sværere ved at finde et arbejde, er også blevet forværret. Dertil kommer, at de i højere grad har usikkert arbejde, hvilket ikke garanterer livskvaliteten .	Situationen for migranter på arbejdsmarkedet og for de unge, der har stadig sværere ved at finde et arbejde, er også blevet forværret. Dertil kommer, at de i højere grad har svært ved at finde stabilt og fast arbejde.

Resultat af afstemningen:

For: 80

Imod: 143

Hverken for eller imod: 10

ÆNDRINGSFORSLAG 8**Fremsat af:**

BARRERA CHAMORRO Maria del Carmen

MEYNENT Denis

SALIS-MADINIER Franca

ZORKO Andrej

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen**

Punkt 6.5**Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
<p>Uligheden afspejles primært i graden af indtægts- og ansættelsesstabilitet. EØSU er derfor af den klare opfattelse, at arbejdsmarkedspolitikker skal afhjælpe lønforskellen med foranstaltninger, der fremmer løngennemsigtigheden, tackler den horisontale og vertikale opdeling af arbejdsmarkedet, skaber incitamentter til fuldtidsarbejde for kvinder, fjerner begrænsninger som følge af ulønnet omsorgsarbejde og gennemfører princippet om lige løn for arbejde af samme værdi. Der bør også træffes foranstaltninger til sikring af, at arbejdstagernes rettigheder respekteres. Social dialog med fokus på kollektive overenskomstforhandlinger inden for atypiske aktiviteter såsom husarbejde, omsorgsarbejde, platformsarbejde og lign. bør også fremmes.</p>	<p>Uligheden afspejles primært i graden af indtægts- og ansættelsesstabilitet. EØSU er derfor af den klare opfattelse, at arbejdsmarkedspolitikker skal afhjælpe lønforskellen med bindende foranstaltninger, der fremmer løngennemsigtigheden, tackler den horisontale og vertikale opdeling af arbejdsmarkedet, skaber incitamentter til fuldtidsarbejde for kvinder, fjerner begrænsninger som følge af ulønnet omsorgsarbejde og gennemfører princippet om lige løn for arbejde af samme værdi. Der bør også træffes foranstaltninger til sikring af, at arbejdstagernes rettigheder respekteres. Social dialog med fokus på kollektive overenskomstforhandlinger inden for atypiske aktiviteter såsom husarbejde, omsorgsarbejde, platformsarbejde og lign. bør også fremmes.</p>

Resultat af afstemningen:

For: 102

Imod: 113

Hverken for eller imod: 16

ÆNDRINGSFORSLAG 10**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen****Punkt 7.3****Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
<p>Der er et presserende behov for at håndtere kunstig intelligens på arbejdspladsen, navnlig for at forhindre diskriminerende praksis, ulovlig overvågning af arbejdstagerne — herunder retten til at være offline — og anden skadelig behandling af arbejdstagerne. Arbejdsmarkedets parter må inkluderes i det arbejde, der skal føre til vedtagelse og gennemførelse af lovgivning om kunstig intelligens.</p>	<p>For at sikre en gennemsigtig og afbalanceret udvikling af kunstig intelligens er der et presserende behov for at håndtere denne på arbejdspladsen, navnlig for at dæmpe ubegrundede bekymringer, fremme arbejdstagernes autonomi, forhindre diskriminerende praksis, ulovlig overvågning af arbejdstagerne og anden skadelig behandling af arbejdstagerne. Arbejdsmarkedets parter må inkluderes i det arbejde, der skal føre til vedtagelse og gennemførelse af lovgivning om kunstig intelligens.</p>

Resultat af afstemningen:

For: 88

Imod: 136

Hverken for eller imod:10

ÆNDRINGSFORSLAG 11**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen****Punkt 1.1****Ændres som følger:**

Udtalelse	Ændringsforslag
<p>Arbejdskvalitet er en af de grundlæggende komponenter i livskvalitet. Princippet om arbejdskvalitet for livskvalitet må efterleves som en forudsætning for bæredygtig social udvikling. EØSU er derfor af den faste overbevisning, at der skal være særlig fokus herpå i EU-politikkerne, da risikoen for ulighed, fattigdom, social udstødelse og unfair konkurrence må og skal forebygges.</p>	<p>Arbejdskvalitet er en af de grundlæggende komponenter i livskvalitet og bør sættes i sammenhæng med bæredygtig udvikling inden for rammerne af bæredygtig vækst og beskæftigelse, navnlig i forbindelse med omstillingen til grøn økonomi og digitalisering. Samtidig anerkender EØSU arbejdsgivernes rolle med hensyn til at fremme færdigheder, beskæftigelse, forskellige former for arbejde, sikkerhed, arbejdstagernes trivsel og virksomhedernes konkurrenceevne. EØSU er derfor af den faste overbevisning, at kvaliteten af arbejdet som en del af den økonomiske vækst og beskæftigelsen bør være i fokus i EU-politikkerne, eftersom den kan yde et væsentligt dobbelt bidrag til fremme af bæredygtig vækst, beskæftigelse og produktivitet og samtidig modvirke risikoen for ulighed, fattigdom, social udstødelse og unfair konkurrence.</p>

Resultat af afstemningen:

For: 79

Imod: 136

Hverken for eller imod:11

ÆNDRINGSFORSLAG 12**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen**

Punkt 1.2

Nyt punkt tilføjes:

Placering: efter det eksisterende punkt — på samme niveau

Udtalelse	Ændringsforslag
	<p><i>EØSU understreger, at der er behov for en omfattende og velfokuseret indsats for at sikre et omstillingsparat, modstandsdygtigt og rummeligt arbejdsmarked i medlemsstaterne, herunder som følge af pandemien med særligt fokus på at skabe fleksible job. EØSU påpeger imidlertid, at udviklingen på arbejdsmarkedet skal støttes, ikke overreguleres eller hindres. Der bør lægges særlig vægt på nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet for så vidt angår EU's og medlemsstaternes kompetencer og de forskellige instrumenter, de råder over. Med hensyn til at sikre et solidt økonomisk fundament til støtte for fair omstilling i Europa bør der fokuseres på at skabe en retfærdig, stabil og forudsigelig lovramme for erhvervslivet, samt at undgå administrative byrder for virksomhederne.</i></p>

Resultat af afstemningen:

For: 79

Imod: 144

Hverken for eller imod: 7

ÆNDRINGSFORSLAG 15**Fremsat af:**

ARDHE Christian

HOŠTÁK Martin

KONTKANEN Mira-Maria

LE BRETON Marie-Pierre

SOC/685**Centrale komponenter i bæredygtigt kvalitetsarbejde under og efter genopretningen****Punkt 1.12**

Ændres som følger:

Udtalelse	Ændringsforslag
<p>EØSU konstaterer, at genopretnings- og resiliensfaciliteten ikke direkte er rettet mod de faktorer, der skaber grundlaget for kvalitetsarbejde, og opfordrer derfor Kommissionen til at udbygge faciliteten i den henseende. Arbejdskvalitet er afgørende for at nå de mål, der er fastlagt i genopretnings- og resiliensfaciliteten. Sårbare grupper såsom arbejdstagere i usikre ansættelsesforhold og unge arbejdstagere, der er blevet hårdest ramt af pandemien, må ikke forbigås.</p>	<p>EØSU konstaterer, at genopretnings- og resiliensfaciliteten ikke direkte er rettet mod de faktorer, der skaber grundlaget for kvalitetsarbejde, og opfordrer derfor Kommissionen til at sikre, at der på passende vis tages højde for disse faktorer ved gennemførelsen af faciliteten. Arbejdskvalitet er afgørende for at nå de mål, der er fastlagt i genopretnings- og resiliensfaciliteten. Sårbare grupper, der er blevet hårdest ramt af pandemien, må ikke forbigås.</p>

Resultat af afstemningen:

For: 82

Imod: 140

Hverken for eller imod: 8
